

ภาพความทรงจำ .... ยังคงสวยงามเสมอ

วิภารัตน์ ญาติปราโมทย์

หน่วยพยาบาลบริการผู้ป่วยที่บ้าน 1 งานการพยาบาลสนับสนุนการรักษา ฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลรามาธิบดี

ก่อนที่จะเราจะให้คนไข้กลับบ้านสักคนนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะคนไข้ที่มีอุปกรณ์ติดตัวกลับบ้าน ทีมสหสาขาเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมของครอบครัวและผู้ดูแลเสมอ เพราะผู้ป่วยทุกคนคือคนสำคัญของเรา

การทำ Family Meeting ในผู้ป่วยยังคงมีเสมอ โดยเฉพาะผู้ป่วยที่ได้รับการเจาะคอ แต่เรื่องราวในวันนี้ทำให้ฉันมองเห็นเหตุผลในการรักษาเปลี่ยนไป เรื่องราวของคุณยายชูศรี ผู้ป่วยของฉันนั่นเอง

วันนี้ฉันนัดลูกสาวคือคุณเก๋ เข้ามาพูดคุยเรื่องการเตรียมการดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องที่บ้าน ก่อนที่จะเริ่มเรียนการดูแลเราจะต้องสอบถามความเข้าใจของญาติในแผนการรักษาของแพทย์ เพื่อประเมินความพร้อมในการจำหน่ายผู้ป่วยหลังการรักษา “สวัสดิ์ค่ะคุณเก๋ พอจะทราบถึงเหตุผลที่คุณหมอจำเป็นต้องให้ผู้ผู้ป่วยได้รับการเจาะคอไหมคะ”

“ทราบค่ะ จริง ๆ คุณหมอก็ไม่ได้อยากให้คุณแม่เจาะคอหรอกค่ะ เนื่องจากการดำเนินของตัวโรคนั้นกระจายไปหลายที่ และดำเนินไปมากจนอยู่ใน ขั้นสุดท้ายแล้ว มีโอกาสที่จะเสียชีวิตได้หลังจากถอดท่อช่วยหายใจ เราก็เลยปรึกษาคุณหมอมว่ามึสิ่งไหนที่จะช่วยให้คุณแม่กลับบ้านได้บ้าง เพราะคุณแม่อยากกลับบ้านมากค่ะ อยากกลับไปเจอครอบครัว ลูกหลาน มีคนที่รอคุณแม่อยู่ที่บ้าน ขอแค่ให้ได้กลับบ้านแม้จะสภาพไหนพวกเราก็กยอม จึงตัดสินใจแบบนี้”

“คุณเก๋ได้บอกคนไข้ไหมคะว่าจะให้ผู้ผู้ป่วยเจาะคอ” “บอกค่ะ อธิบายว่าจะต้องมีท่อแบบนี้แล้วเราจะได้กลับบ้านกัน คุณแม่ก็พยักหน้าว่าาได้”

หลังจากพูดคุยกันเรียบร้อยแล้ว ฉันก็เริ่มสอนสาธิตการดูแลผู้ป่วยกับลูกสาว และจะมีการฝึกปฏิบัติจริงข้างเตียงกับผู้ป่วยหลังจากที่ได้รับการเจาะคอแล้ว ฉันไปเยี่ยมผู้ป่วยข้างเตียงพร้อมกับคุณเก๋ สิ่งที่เห็นคือรอยยิ้มของคุณยายชูศรีที่มีความหวังจะได้กลับบ้าน ปกติผู้ป่วยหลาย ๆ คนและครอบครัวจะรู้สึกกลัวกับหัตถการที่ผู้ป่วยต้องได้รับ แต่กับผู้ป่วยรายนี้สิ่งที่ต้องการในช่วงสุดท้ายของชีวิตคือการกลับไปอยู่ท่ามกลางความรักของญาติพี่น้องและลูกหลาน ทำให้ฉันรู้สึกถึงสายใยแห่งความรักของครอบครัวนี้เป็นอย่างมาก

ผ่านไป 2 สัปดาห์ คุณยายชูศรีถึงได้รับการเจาะผ่าตัดเจาะคอเนื่องจากอาการของผู้ป่วยไม่คงที่ หลังผ่าตัดฉันจึงเริ่มพูดคุยกับญาติเรื่องการมาฝึกปฏิบัติกับผู้ป่วยข้างเตียงอีกครั้ง คุณเก๋ตั้งใจมากที่จะได้พาคุณยายชูศรีกลับบ้าน ทุกครั้งที่เดินผ่านเตียงของคุณยายชูศรี คุณยายจะก้มกมือเรียกฉันและขยับปากถามว่าเมื่อไหร่จะได้กลับบ้าน ฉันได้แต่ตอบว่า “ใกล้แล้วค่ะ รอให้อาการคงที่ และคุณหมอประเมินว่ากลับบ้านได้ก่อนนะคะ” คุณยายก็จะยิ้มแล้วพยักหน้า หลังจากวันนั้นการเตรียมผู้ป่วยกลับบ้านในเรื่องของการดูแลไม่มีปัญหาอะไร สามารถใช้เครื่องช่วยหายใจขนาดเล็กได้ คุณยายชูศรีพร้อมที่จะได้กลับบ้าน แต่แล้ว .....

ในเช้าวันต่อมา ฉันยืนรอลิฟต์เพื่อขึ้นไปประเมินผู้ป่วยบนหอผู้ป่วยตามปกติ เมื่อประตูลิฟต์เปิดออกฉันเจอกับคุณเก๋พร้อมกับญาติอีกคน เดินออกมาแล้วเรียกชื่อฉัน คุณเก๋เดินเข้ามากอดฉันพร้อมกับตาแดง ๆ แล้วพูดด้วยเสียงสั่นเครือว่า “ขอบคุณมาก ๆ ขอขอบคุณที่ช่วยสอนทุกอย่าง แต่พี่คงไม่มีโอกาสได้กลับไปดูแลแม่แล้ว ไม่ทันแล้ว....”

ฉันได้แต่ยืนนิ่งพร้อมกับเอามือลูบหลังคุณเก๋ แล้วถามกลับไปว่าเกิดอะไรขึ้นคะ คุณเก๋บอกกับเราว่าเช้าวันนี้แม่อาการทรุดอย่างรวดเร็วและแพทย์ได้แจ้งว่ามีโอกาสเสียชีวิต เนื่องจากคุณยายชูศรีไม่ตอบสนองต่อการรักษา คุณเก๋พูดกับฉันพร้อมกับน้ำตา “จะมีทางไหนใหม่ที่พอจะพาแม่กลับบ้านตอนนี้ได้บ้างคะ พี่ยังไม่ได้ทำตามความตั้งใจของแม่เลย ญาติพี่น้อง ลูกหลานกำลังรอแม่อยู่ พี่ไม่น่าพาแม่มาที่โรงพยาบาลเลย”

ฉันได้แต่ยืนนิ่งและรับฟังญาติอีกคนหนึ่ง คุณเก๋บอกว่า “ขอโทษนะคะคุณพยาบาล พี่เข้าใจแผนการรักษาและขอบคุณทางทีมแพทย์ พยาบาลทุกท่านที่ดูแลแม่เป็นอย่างดี สิ่งที่พี่เสียใจคือการที่ไม่สามารถทำตามคำขอสุดท้ายของแม่ได้ มันคงเป็นสิ่งเดียวที่ติดอยู่ในใจของพี่” ฉันตอบกลับคุณเก๋ว่า “ขอบคุณเช่นกันนะคะที่พี่เป็นลูกที่ดีและดูแลแม่ได้อย่างดีที่สุด” แล้วเราก็แยกย้ายกันตรงหน้าโถงทางเดิน

ผ่านไป 1 สัปดาห์หลังจากที่คุณยายชูศรีเสียชีวิต ฉันยังคงทำหน้าที่ติดตามญาติหลังจากที่ผู้ป่วยเสียชีวิต ฉันโทรศัพท์หาคุณเก๋

“สวัสดิ์ค่ะคุณเก๋ เป็นอย่างไรบ้างคะ งานคุณยายเรียบร้อยดีไหมคะ”

“สวัสดิ์ค่ะคุณพยาบาล พี่สบายดีค่ะ งานคุณยายเรียบร้อยดี คุณยายเจ็บป่วยไปเลย แก่คงสบายดีไม่ห่วงใครแล้ว ” คุณเก๋พูดด้วยน้ำเสียงสั่นเครือปนหัวเราะเล็กน้อย “คิดถึงแะนะคะคุณพยาบาล มองไปทางไหนในบ้านหลังนี้ก็มีแต่ความทรงจำระหว่างแม่กับพี่ เราอยู่กัน 2 คนในบ้านหลังนี้ ภาพที่ติดฝาผนังก็มีแต่ภาพแม่กับพี่เต็มไปหมด แต่ก็เข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้น ทุกวันนี้ญาติที่อยู่บ้านใกล้กันก็เปลี่ยนเวรกันมานอนเป็นเพื่อน เนื่องจากครอบครัวเราเป็นครอบครัวใหญ่ใกล้กันก็เลยทำให้ไม่เหงา ขอขอบคุณพยาบาลมาก ๆ เลยนะคะที่โทรถามด้วยความเป็นห่วง แม้จะเป็นความทรงจำที่สวยงามของพี่ตลอดไป”

“ค่ะคุณเก๋ คุณยายชูศรีจะเป็นความทรงจำที่สวยงามของคุณเก๋ตลอดไป หากวันไหนที่คิดถึงกัน ความสุขความผูกพันในครอบครัวจะช่วยให้คุณเก๋ผ่านวันเวลาที่คิดถึงไปได้ และทำให้เรามองเห็นถึงพลังของครอบครัวที่ไม่ว่าจะอยู่ในช่วงเวลาที่ยากลำบากแค่ไหนก็สามารถผ่านอุปสรรคเหล่านี้ไปได้ค่ะ พยาบาลขอเป็นกำลังใจให้คุณเก๋และครอบครัวด้วยนะคะ” ฉันวางโทรศัพท์ด้วยความอิ่มใจในความรักความผูกพันของครอบครัวนี้ และฉันก็รู้ว่าคุณเก๋จะผ่านช่วงเวลานี้ไปได้ด้วยความรักจากคุณยายชูศรีที่คอยโอบกอดคุณเก๋ไว้อย่างแน่นนอน

